Súd:	Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka:	4To/130/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6717010263
Dátum vydania rozhodnutia:	08. 11. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Ľubomír Bušík, PhD.
ECLI:	ECLI:SK:KSBB:2017:6717010263.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Ľubomíra Bušíka, PhD. a sudcov JUDr. Jána Bobora a Mgr. Jána Bednára v trestnej veci obvineného E. J. za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) Tr. zák. účinného do 31. 12. 2015, na neverejnom zasadnutí dňa 8. novembra 2017 o sťažnosti okresného prokurátora vo Zvolene proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen zo dňa 11. 8. 2017, sp. zn. 3T/51/2017 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť okresného prokurátora vo Zvolene zamieta.

o d ô v o d n e n i e :

Uznesením Okresného súdu Zvolen zo dňa 11. 8. 2017, sp. zn. 3T/51/2017 bolo podľa § 244 ods. 1 písm. c) Tr. por., s poukazom na ust. § 215 ods. 1 písm. b) Tr. por. trestné stíhanie obv. E. J. za zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) Tr. zák. účinného do 31. 12. 2015, zastavené, ktorého sa mal dopustiť na tom skutkovom základe, že
od presnejšie nezistenej doby roku 2005 po dobu posledných 10 rokov do 16. 12. 2015 v jednoizbovom byte na ul. M. R. E. č. XX v T. opakovane spôsoboval fyzické a psychické utrpenie svojej matke E. J., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom T., ul. M. R. E. č. XX, s ktorou žil v spoločnej domácnosti, a to takým spôsobom, že ju opakovane fyzicky napádal, správal sa voči nej agresívne, vulgárne jej nadával, nepretržite požadoval od nej peniaze, pokiaľ mu peniaze odmietla dať, tak sa jej vyhrážal zabitím, ako aj zabitím samého seba, že sa obesí v pivnici, ak pôjde do basy, neustále ju ponižoval, kričal po nej doslova, že „nemá čo žrať", pričom trieskal päsťou po drese kuchynskej linky, keď ho po takýchto výstupoch nechcela pustiť do bytu, jej v nočných hodinách búchal na dvere bytu a zvonil, čo bol schopný robiť aj hodinu, pričom takýmto spôsobom poškodil dvoje dverí, čím u nej vyvolával strach o jej život a svojim konaním ohrozoval jej fyzické a psychické zdravie a obmedzoval jej bezpečnosť, pretože skutok nie je trestným činom.

Svoje rozhodnutie prvostupňový súd, po predbežnom prejednaní obžaloby, odôvodnil tým, že v danom konkrétnom prípade neboli naplnené všetky obligatórne znaky skutkovej podstaty žalovaného trestného činu. Podľa názoru prvostupňového súdu, absentuje objektívna stránka trestného činu pre neexistenciu príčinnej súvislosti medzi konaním páchateľa a spôsobeným následkom. Prvostupňový súd síce uznáva, že nie je sporné, že nejaké konanie na strane obvineného voči poškodenej nastalo, že u poškodenej nastal nejaký následok, avšak nie je preukázané, že konkrétnym konaním obvineného bol spôsobený práve tento následok. Poukazuje pritom hlavne na znalecký posudok z vyšetrenia duševného stavu poškodenej Ústavu pre znaleckú činnosť psychológií a psychiatrií, spol. s r. o. Nové Zámky, ktorý uviedol, že konanie obvineného síce poškodenej spôsobovalo fyzické a psychické utrpenie v zmysle úzkosti, bolesti, pociťovania bezmocnosti a neschopnosti vyriešiť uvedenú situáciu, ale jej osobnosť to neovplyvnilo v tom zmysle, že by ju radikálne zmenilo. Prítomná duševná porucha - periodická depresívna porucha, ako i suicidálny pokus s liekmi boli podmienené i celkovým osobným a sociálnym fungovaním poškodenej. Znalci sa priklonili k záveru znalkyne C.. B., že aktuálne znalecké psychologické vyšetrenie nepreukázalo známky týrania. Bezmocnosť poškodenej nemá charakter pravej bezmocnosti

týranej osoby, poškodená je bezmocná riešením synovho problému závislosti. Znalci sa stotožnili aj so závermi ohľadom rekurentnej depresívnej poruchy poškodenej, kedy znalkyňa C.. B. uviedla, že táto porucha nie je primárne v príčinnej súvislosti s konaním obvineného voči poškodenej. S poukazom potom na tieto skutočnosti - nenaplnenie zákonných znakov, súd preto zastavil trestné stíhanie obvineného, pretože nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi konaním obvineného a následkom u poškodenej.

Proti tomuto uzneseniu podal okresný prokurátor v zákonnej lehote sťažnosť, ktorú neskôr doplnil prostredníctvom písomného podania. V písomných dôvodoch svojej sťažnosti uvádza, že sa nestotožňuje s odôvodnením prvostupňového súdu. Zdôrazňuje, že pre naplnenie základnej skutkovej podstaty zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2015 sa nevyžadovalo zistenie - existencia tzv. syndrómu týranej osoby u poškodenej, ako následku konania páchateľa. Taktiež uvádza, že pojem psychické alebo fyzické utrpenie je naplnený už vtedy, ak poškodená osoba pociťuje protiprávne konanie páchateľa ako príkorie, t.j. ako konanie, ktoré sústavne nepriaznivo ovplyvňuje jej každodenný život a vyvoláva sústavnejšie obavy z opätovného protiprávneho konania páchateľa. Ďalej poukazuje okresný prokurátor na výpoveď poškodenej E. J., ďalej Adriány J., taktiež i výpoveď ošetrujúceho lekára C.. Y., pričom záverom vyslovuje názor, že v danom prípade išlo o také konanie obvineného, ktoré jeho matka pre jeho intenzitu, hrubosť, bezohľadnosť, alebo bolestivosť pociťovala ako ťažké príkorie a teda konaním obvineného opísaným v skutkovej vete obžaloby boli naplnené všetky zákonné znaky skutkovej podstaty zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 2 písm. d) Tr. zák. účinného do 31. 12. 2015. Podaním sťažnosti sa domáha zrušenia rozhodnutia prvostupňového súdu s tým, aby vec bola vrátená súdu prvého stupňa, aby tento znovu konal a rozhodol.

Dňa 6. 10. 2017 obdržal Krajský súd v Banskej Bystrici vyjadrenie k sťažnosti prokurátora spracované obhajcom obvineného E. J.. Vo vyjadrení obhajca obvineného uvádza, že podľa jeho názoru, sťažnosť nie je dôvodná, nakoľko rozhodnutie prvostupňového súdu považuje za vecne správne, spravodlivé a zákonné s tým, že toto uznesenie korešponduje i s jeho návrhmi na zastavenie trestného stíhania v prípravnom konaní. V tomto písomnom vyjadrení potom podrobne rozvádza svoj postoj k jednotlivým svedeckým výpovediam, ako aj k listu matky zo dňa 9. 2. 2016, ktorý je súčasťou spisového materiálu a akcentuje najmä znalecký posudok znalkyne C.. O. B., z ktorého vyplýva, že matka nebola obvineným týraná, že ju fyzicky nenapádal, a ani sa jej nevyhrážal zabitím a že na matkinom duševnom stave sa podpísalo viacero faktorov, a to nielen správanie obvineného, ale aj zlá finančná situácia, nadmerná pracovná záťaž, starostlivosť o dcéru (S.) a práve z týchto dôvodov je u nej tendencia k prehnanému emocionálnemu prežívaniu konania obvineného s tým, že konanie obvineného nie je v primárnej príčinnej súvislosti s fyzickým a psychickým utrpením matky. Rovnako tak poukazuje na kontrolné znalecké dokazovanie, z ktorého vyplýva, že Ústav pre znaleckú činnosť psychológií a psychiatrií, spol. s r.o. preukázal, že údajná poškodená nejaví známky týrania, kde bezmocnosť poškodenej nemá charakter pravej bezmocnosti týranej osoby, jedná sa o bezmocnosť v riešení problémov jej syna. Záverom písomných dôvodov svojho vyjadrenia uvádza, že v doterajšom priebehu trestného konania nedošlo v prípade osoby obvineného k preukázaniu základných znakov skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej a zverenej osoby a to ani v základnej skutkovej podstate a už vôbec nie kvalifikovanej skutkovej podstate, ktorá mala spočívať v konaní obvineného po dlhší čas, keďže bolo preukázané, že v pomerne dlhých časových intervaloch počas rozhodnej doby obvinený s matkou vôbec nebýval. V konečnom dôsledku navrhuje, aby Krajský súd v Banskej Bystrici sťažnosť okresného prokurátora ako nedôvodnú zamietol.

Krajský súd v zmysle ust. § 192 ods. 1 písm. a), b) Tr. por. pri rozhodovaní o sťažnosti preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, ako aj konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia. Po postupe v zmysle tohto ustanovenia krajský súd dospel k záveru, že sťažnosť okresného prokurátora nie je dôvodná.

Esenciálnym prvkom rozhodnutia prvostupňového súdu je absencia kauzálneho nexusu, t.j. príčinnej súvislosti medzi konaním obvineného a následkom na strane poškodenej. Protiprávne konanie musí byť v bezprostrednej príčinnej súvislosti s následkom, nestačí iba pravdepodobnosť príčinnej súvislosti, či okolnosti, ktoré jej nasvedčujú. Príčinnú súvislosť treba vždy preukázať a to vždy na konkrétnych súvislostiach. Otázka príčinnej súvislosti medzi protiprávnym konaním a následkom je vždy otázkou skutkovou. Prvostupňový súd v odôvodnení svojho rozhodnutia veľmi podrobne rozviedol, v čom konkrétne nebola preukázaná príčinná súvislosť medzi konaním obvineného a následkom u poškodenej

(č.l. 2, 3 uznesenia). S touto argumentáciou sa i krajský súd v plnom rozsahu stotožňuje, pričom reálne predpokladá, že na znaleckom posudku C.. B., ako i Ústavu pre znaleckú činnosť psychológií a psychiatrií spol. s r.o. sa i v priebehu prípadného prejednania na hlavnom pojednávaní nič podstatné nezmení. Práve naopak z týchto znaleckých posudkov jednoznačne vyplýva pretrhnutie príčinnej súvislosti medzi konaním obvineného a následkom u poškodenej.

Zo znaleckého posudku C.. B. vyplýva, že poškodená sa viac rokov liečila na psychiatrii pre depresívnu poruchu, na vzniku ktorej sa podieľali vonkajšie - retroaktívne faktory (strata zamestnania, nadmerná pracovná záťaž) a určité osobnostné predispozície. Na ďalšom priebehu tohto duševného ochorenia sa podieľalo viacero faktorov okrem správania syna, aj zlá finančná situácia, nadmerná pracovná záťaž, starostlivosť o dcéru. Posudzované správanie syna, nadávanie, ponižovanie, urážanie - neospravedlňovala, nezatajovala, nebagatelizovala, ale v rámci svojich možností sa ho snažila riešiť (opakovane volala príslušníkov PZ, odhlásila ho z trvalého pobytu, podala trestné oznámenie). Z tohto vyplýva, podľa znalkyne, že psychické ťažkosti, pre ktoré je poškodená v ambulantnej psychiatrickej starostlivosti, nesúvisia len s prežitými udalosťami v súvislosti s predmetným trestným činom. V bode 4 citovaného znaleckého posudku znalkyňa uvádza, že konanie obvineného nespôsobovalo u poškodenej fyzické a psychické utrpenie. Psychické ťažkosti, pre ktoré je liečená na psychiatrickej ambulancii u nej nie sú spôsobované len správaním a konaním obvineného, podieľajú sa na nich aj iné okolnosti (pracovná zaťaženosť, zlá finančná situácia...). Konanie obvineného podľa znalkyne nemalo významný vplyv na osobnosť poškodenej a samo o sebe u nej nezanechalo trvalo negatívne následky. V ďalšej časti znaleckého posudku znalkyňa uvádza, že rekurentná depresívna porucha diagnostikovaná ambulantným psychiatrom nemala u poškodenej E. J. podstatný vplyv na správanie, vnímanie a reprodukovanie prežitých udalostí v súvislosti s inkriminovanou trestnou vecou. Táto diagnóza u poškodenej nie je primárne v príčinnej súvislosti s konaním obvineného voči nej.

Tieto zásadné závery znalkyne v plnom rozsahu potvrdil i znalecký posudok Ústavu pre znaleckú činnosť psychológií a psychiatrií spol. s r.o., ktorý v závere svojho znaleckého posudku z hľadiska kauzálneho nexusu uvádzajú, že znalecký posudok C.. B. obsahuje všetky náležitosti a štandardy znaleckého posudku, kde táto u poškodenej akcentovala osobnosť s pitiatickými rysmi a rysmi emočnej nesprávnosti a depresívnu poruchu t.č. v dostatočnej remisii. V súvislosti s predmetným trestným činom, táto znalkyňa uviedla, že na vzniku depresívnej poruchy sa podieľali i reaktívne faktory a konanie obvineného nemalo samo o sebe významný vplyv na osobnosť poškodenej a samo o sebe u nej nezanechalo trvalo negatívne následky. Rekurentná depresívna porucha u poškodenej nie je primárne v príčinnej súvislosti s konaním obvineného voči poškodenej. Na základe vlastného psychiatrického a psychologického vyšetrenia tohto ústavu sa s týmito závermi C.. B. v plnom rozsahu ústav stotožnil.

Všetko to sú konkrétne skutočnosti, ktoré v plnom rozsahu potvrdzujú záver prvostupňového súdu uvedený v odôvodnení svojho rozhodnutia pri predbežnom prejednaní obžaloby, že v danom prípade došlo k prerušeniu príčinnej súvislosti medzi konaním obvineného a následkom u poškodenej.

Okresný prokurátor v písomných dôvodoch svojej sťažnosti sa vo vzťahu ku kauzálnemu nexusu ničím nezaoberá. Iba konštatuje rozporné závery znaleckých posudkov znalkyne G.. D. a C.. B. s tým, že do konania bol pribratý Ústav pre znaleckú činnosť psychológií a psychiatrií spol. s r.o. Ďalej v písomných dôvodoch sťažnosti cituje iba výpovede svedkov, avšak k esenciálnemu prvku a to prerušeniu kauzálneho nexusu nezaujíma žiadne stanovisko. Z uvedených dôvodov potom krajský súd považoval sťažnosť okresného prokurátora za ničím nepodloženú a nedôvodnú a rozhodnutie prvostupňového súdu za správne a plne odôvodnené a preto sťažnosť okresného prokurátora zamietol.

Vo vzťahu k správe, ktorú krajský súd obdržal 23. 10. 2017 o neplnení uložených povinností, z ktorých vyplýva, že obvinený 17. 10. 2017 sa podrobil testom na prítomnosť drogy v moči s pozitívnym výsledkom, krajský súd poznamenáva, že z uvedeného je zrejmé, že po vyhlásení rozsudku obvinený opäť siahol k drogám, avšak vzhľadom na záver, že rozhodnutie prvostupňového súdu je dôvodné a zákonné, krajský súd poznamenáva, že toto porušenie je právne irelevantné vzhľadom na nahradenie dôvodov väzby už v tejto etape trestného konania. Pokiaľ však obvinený bude pokračovať v užívaní drog, skôr či neskôr sa dostane do rozporu so zákonom, avšak už v iných súvislostiach.

S poukazom potom na horeuvedené dôvody senát krajského súdu rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu riadny opravný prostriedok nie je prípustný.